

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 28 maj 2018
(OR. en)

8978/18

CONOP 46
CODUN 20
COARM 163
CFSP/PESC 445

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Delegationerna
Ärende:	Rådets slutsatser om EU:s ståndpunkt om bekämpning av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen, mot bakgrund av den tredje översynskonferensen för att se över genomförandet av FN:s handlingsprogram mot handeldvapen och lätta vapen (New York den 18–29 juni 2018)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om EU:s ståndpunkt om bekämpning av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen, mot bakgrund av den tredje översynskonferensen för att se över genomförandet av FN:s handlingsprogram mot handeldvapen och lätta vapen (New York den 18–29 juni 2018), som antogs av rådet vid dess möte den 28 maj 2018.

**RÅDETS SLUTSATSER OM EU:S STÅNDPUNKT OM BEKÄMPNING AV OLAGLIG
HANDEL MED HANDELDVAPEN OCH LÄTTA VAPEN, MOT BAKGRUND AV DEN
TREDJE ÖVERSYNSKONFERENSEN FÖR ATT SE ÖVER GENOMFÖRANDET AV
FN:S HANDLINGSPROGRAM MOT HANDELDVAPEN OCH LÄTTA VAPEN
(NEW YORK DEN 18–29 JUNI 2018)**

1. Rådet noterar att olagliga handeldvapen och lätta vapen alltjämt bidrar till instabilitet och väpnat våld, vilket omintetgör insatser för hållbar utveckling och krishantering, ytterligare destabiliserar hela regioner, staterna däri och deras samhällen, främjar väpnat våld och organiserad brottslighet och förstärker effekterna av terroristattacker. Därför är rådet fast beslutet att förebygga och sätta stopp för den olagliga handeln med handeldvapen och lätta vapen och ammunition till dessa samt att främja ansvarsskyldighet och ansvar när det gäller laglig handel med dem.
2. Rådet anser att FN:s handlingsprogram för att förebygga, bekämpa och utrota alla former av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen (nedan kallat *handlingsprogrammet*) är en universell ram för att motverka det hot olagliga handeldvapen och lätta vapen utgör och stöder dess fullständiga och verkningsfulla genomförande på nationell, regional och global nivå.
3. Rådet välkomnar den tredje översynskonferensen, som ska hållas i New York den 18–29 juni 2018 (nedan kallad *översynskonferensen*) och som utgör en möjlighet att se över framstegen med genomförandet av handlingsprogrammet. Rådet anser att översynskonferensen bör sträva efter att säkerställa att handlingsprogrammet är relevant och göra det mer verkningsfullt.
4. Rådet erinrar om att det den 3 april 2017 antog beslut (Gusp) 2017/633, i vilket man stöder åtgärder som syftar till att översynskonferensen ska ge ett framgångsrikt och relevant resultat genom en rad tematiska symposier, regionala konferenser och andra verksamheter.

5. EU kommer att konstruktivt bidra till ett meningsfullt och konkret samförståndsresultat vid översynskonferensen samtidigt som man strävar efter att följande centrala mål ska återspeglas i konferensens slutdokument:
- i. Att man erkänner att handlingsprogrammets genomförande stöds av synergier med internationella instrument med liknande mål, såsom vapenhandelsfördraget och FN:s protokoll om skjutvapen, bland annat när det gäller rapporteringsskyldigheter.
 - ii. Att man lägger till förebyggande, bekämpning och utrotning av den olagliga handeln med ammunition i handlingsprogrammets tillämpningsområde.
 - iii. Att man, i enlighet med Agenda 2030 för hållbar utveckling, konstaterar att utveckling inte kan komma till stånd utan fred och säkerhet och att fred och säkerhet kommer att äventyras utan hållbar utveckling samt att det i detta sammanhang är avgörande att man sätter stopp för den olagliga handeln med handeldvapen och lätta vapen och ammunition.
 - iv. Att man erkänner att väpnat våld påverkar kvinnor, män, flickor och pojkar på olika sätt och främjar kvinnors roll i handlingsprogrammets genomförande och medvetenhet om genusfrågor i samband med kontrollåtgärder rörande handeldvapen och lätta vapen som en förutsättning för att de ska bli verkningsfulla.
 - v. Att man vidtar åtgärder för att bevara och öka handlingsprogrammets och dess internationella spårningsinstruments verkningsfullhet mot bakgrund av utvecklingen inom teknik för, utformning och tillverkning av och handel med handeldvapen och lätta vapen. I detta sammanhang är EU särskilt bekymrat över att den ökande tendensen med modulär utformning av handeldvapen och avsaknaden av en global standard för hur och var dessa vapen ska märkas riskerar att gradvis undergräva kapaciteten att spåra dessa vapen. För att möjliggöra och bevara kapaciteten att spåra modulära handeldvapen och lätta vapen måste översynskonferensen enas om en process med sikte på att uppnå konsensus om märkningen av modulära handeldvapen och lätta vapen.

- vi. Att man främjar systematisk spårning av beslagtagna olagliga handeldvapen och lätta vapen, informationsutbyte mellan behöriga myndigheter på nationell, regional och global nivå, i enlighet med nationell lagstiftning, och användning av denna information för att identifiera och sätta stopp för spridning.
 - vii. Att man understryker den roll som ansvarsfulla förfaranden för vapenexportkontroll spelar när det gäller att förebygga och bekämpa den olagliga handeln med handeldvapen och lätta vapen, inklusive genom att man bedömer risken för spridning innan exportlicenser beviljas.
 - viii. Att man stöder kontrollverksamhet rörande handeldvapen och lätta vapen i konfliktdrabbade områden genom att ge FN:s och de regionala fredsfrämjande insatserna en starkare roll och – från fall till fall – överväger att inkludera stöd till övervakning av vapenembargon och lagerhantering när deras uppdrag fastställs.
 - ix. Att man betonar handlingsprogrammets betydelse för kampen mot terrorism. Ett verkningsfullt genomförande av handlingsprogrammet bidrar till att motverka att terrorister anskaffar handeldvapen och lätta vapen, varigenom den potentiella effekten av deras attacker minskar.
 - x. Att man stöder den viktiga roll som regionala organisationer spelar för handlingsprogrammets genomförande samt för forskarnas, civilsamhällets och näringslivets medverkan i handlingsprogramsrelaterad verksamhet i allmänhet.
6. EU:s mål för resultatet av översynskonferensen vidareutvecklas i ståndpunktsdokumentet i bilagan.

**EU:S STÅNDPUNKTSDOKUMENT FÖR DEN TREDJE KONFERENSEN FÖR
ÖVERSYN AV FN:S HANDLINGSPROGRAM FÖR ATT FÖREBYGGA, BEKÄMPA OCH
UTROTA ALLA FORMER AV OLAGLIG HANDEL MED HANDELDVAPEN OCH
LÄTTA VAPEN**

EU kommer att konstruktivt bidra till ett meningsfullt och konkret samförståndsresultat vid den tredje konferensen för översyn av FN:s handlingsprogram. Utöver och med utgångspunkt i EU:s tio centrala mål som omnämns i rådets slutsatser kommer EU att lägga fram följande ståndpunkter:

1. EU stöder att man hänvisar till följande dokument i slutdokumentet från översynskonferensen:
 - Slutdokumenten från extramötena om handlingsprogrammet (det femte vartannat år återkommande mötet mellan staterna 2014 och det sjätte vartannat år återkommande mötet mellan staterna 2016).
 - FN:s generalsekreterares rapport om handeldvapen och lätta vapen till FN:s generalförsamling från 2016 (A/CONF.192/BMS/2016/1) samt till FN:s säkerhetsråd från 2017 (S/2017/1025) och från 2015 (S/2015/289).
 - FN:s generalsekreterares rapport till FN:s generalförsamling om den senaste utvecklingen inom tillverkningen av, tekniken för och utformningen av handeldvapen och lätta vapen och konsekvenserna för det internationella spårningsinstrumentets genomförande (A/CONF.192/BMS/2014/1).
 - FN:s säkerhetsråds resolutioner om handeldvapen och lätta vapen (UNSCR 2117 från 2013, UNSCR 2220 från 2015 och UNSCR 2370 från 2017).
 - FN:s säkerhetsråds resolution om kvinnor, fred och säkerhet (UNSCR 1325 från 2000 och därpå följande resolutioner), i detta sammanhang med särskild hänvisning till UNSCR 2242 från 2015 där man specifikt uppmuntrar kvinnors egenmakt när det gäller insatser rörande förebyggande, bekämpning och utrotning av olaglig överföring och destabiliserande anhopning och missbruk av handeldvapen och lätta vapen.

- FN:s säkerhetsrådets resolution 1612 från 2005 om barn och väpnade konflikter.
- OSSE-dokument om handeldvapen och lätta vapen.

2. Med hänsyn till handlingsprogrammets genomförande stöder EU införandet av följande inslag i slutdokumentet från översynskonferensen:

- i. Att man främjar det nationella genomförandet med hjälp av olika nationella samarbetsorgan, nationella handlingsplaner, nationella kontaktpunkter, lagstiftning inklusive straffklausuler, förordningar och administrativa förfaranden, och övervakning med avseende på relevanta aspekter av livscykeln för handeldvapen och lätta vapen inbegripet tillverkning, expertkontroll och handel, lagring och bortskaffande.
- ii. Att man främjar komponenter rörande handeldvapen och lätta vapen i bilateralt och interregionalt säkerhetssamarbete, inklusive gränsöverskridande samarbete och informationsutbyte mellan brottsbekämpande organ och tullmyndigheter, för att sätta stopp för olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen.
- iii. Att man stärker (sub)regionala organisationers roll och inflytande i fråga om att bistå stater med genomförandet av handlingsprogrammet.
- iv. Att man möjliggör och främjar utbyte och användning av information om identifierade mönster för olaglig handel och avledning i enlighet med nationell lagstiftning, även genom webbaserade databaser på nationell, regional och internationell nivå, och samtidigt stödjer Interpols och FN:s arbete i detta avseende.
- v. Att man, i samband med kontrollen av exporter av handeldvapen och lätta vapen, främjar tillämpningen av slutanvändaravtal.
- vi. Att man uppmuntrar tillämpningen av ny teknik för utformning av handeldvapen och lätta vapen som erbjuder möjligheter till kontroll av dessa vapen.
- vii. Att man ökar insatserna för fysisk säkerhet och lagerhantering, bl.a. genom tillämpning av ny teknik.

- viii. Att man förbättrar informationsutbytet vad gäller beslagtagande av vapen i enlighet med nationell lagstiftning, i syfte att hantera sårbarheter och öka möjligheterna till undersökningar och straffrättsliga förfaranden, särskilt med fokus på regionalt samarbete.
- ix. Att man främjar och stöder genomförandet av standarder och bästa praxis för hanteringen av handeldvapen (såsom de internationella normerna för kontroll av handeldvapen, ISACS) och ammunition (såsom de internationella tekniska riktlinjerna för ammunition, IATG).
- x. Att man främjar insyn genom att uppmuntra staterna att dela nationella kontaktpunkter för handlingsprogrammet och vartannat år lämna in sina rapporter om statusen för handlingsprogrammet samt genomförandet av det internationella spårningsinstrumentet, och att de inkluderar handeldvapen och lätta vapen i sina rapporter till FN:s register över konventionella vapen, och att man främjar synergier i denna fråga med andra relaterade internationella instrument.
- xi. Att man tar itu med olaglig tillverkning och modifiering av handeldvapen och lätta vapen samt komponenter till dessa, inbegripet genom hantverksmässig produktion, additiv tillverkning (3D-printing), reaktivering av deaktiverade skjutvapen samt omvandling av vapen med lös ammunition.
- xii. Att man främjar god praxis vad gäller deaktivering för att göra handeldvapen och lätta vapen definitivt oanvändbara och gör reaktivering fysiskt omöjlig, bl.a. genom främjande av de standarder som fastställs i EU:s förordning 2015/2403.
- xiii. Att man främjar förstörelse som rekommenderad lösning för överskott av handeldvapen och lätta vapen.
- xiv. Att man tar upp internets och elektroniska transaktioners allt större betydelse vad gäller olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen samt delar av och komponenter till dessa.
- xv. Att man hanterar skillnader i lagstiftning mellan stater som underlättar olaglig handel och produktion av handeldvapen och lätta vapen, inbegripet olaglig omvandling av skjutvapen med lös ammunition till fungerande skjutvapen.
- xvi. Att man när det är lämpligt och inom ramen för deras mandat främjar en starkare roll för FN och regionala fredsbevarande insatser i fråga om olagliga handeldvapen och lätta vapen.

xvii. Att man beaktar problem med handeldvapen och lätta vapen samt ammunition i återuppbyggnadsprogram efter konflikter och demobilisering, avvärjning och återanpassning och program för reform av säkerhetssektorn i synnerhet.

3. Med hänsyn till genomförandet av det internationella spårningsinstrumentet stöder EU införandet av följande inslag i slutdokumentet från översynskonferensen:

- i. Att man ser till att det internationella spårningsinstrumentet fungerar effektivt mot bakgrund av utvecklingen inom teknik för samt utformning av handeldvapen och lätta vapen. I detta sammanhang är EU särskilt bekymrat över att den ökande tendensen med modulär utformning av handeldvapen och avsaknaden av en global standard för hur och var dessa vapen ska märkas riskerar att gradvis undergräva kapaciteten att spåra dessa vapen. För att möjliggöra och bevara kapaciteten att spåra modulära handeldvapen och lätta vapen måste översynskonferensen enas om en process med sikte på att uppnå konsensus om märkningen av modulära handeldvapen och lätta vapen. Denna process bör leda fram till ett konsensusdokument som kompletterar det internationella spårningsinstrumentet, såsom en bilaga. Utöver en överenskommelse om märkning av modulära handeldvapen och lätta vapen bör även andra effekter av utvecklingen när det gäller teknik för och utformning av handeldvapen och lätta vapen återspeglas i detta dokument, däribland den ökade användningen av polymerer, och utvecklingen inom märkning, registrering och spårning. Detta dokument skulle säkerställa att utvecklingen inom teknik för och utformning av handeldvapen och lätta vapen inte bidrar till att göra det internationella spårningsinstrumentet mindre effektivt.
- ii. Att man främjar importmärkning – i enlighet med det internationella spårningsinstrumentet – om möjligt vid tidpunkten för tillverkningen.
- iii. Att man främjar tillämpningen av ny teknik för en effektivare märkning, registrering och spårning av handeldvapen och lätta vapen. Sammanfattningen från ordföranden för det andra regeringsexpertmötet 2015 innehåller relevanta resultat och förslag i detta avseende.
- iv. Att man stärker mekanismerna för utbyte av information om nationella märkningssystem vid tidpunkten för tillverkningen samt om standardförfaranden avseende beslagtagna omärkta handeldvapen och lätta vapen.

- v. Att man främjar det nationella genomförandet med hjälp av lagstiftning som rör märkning, registrering och spårning samt utarbetar rapporter vartannat år, inrättar nationella kontaktpunkter och utarbetar nationella handlingsplaner.
 - vi. Att man bygger upp kapacitet för spårning av olagliga handeldvapen och lätta vapen och ammunition i konfliktdrabbade områden eftersom det kan bidra till att olagliga vapenflöden till konfliktområden identifieras och begränsas. Detta kan göras genom att stödja medverkan av FN och regionala fredsfrämjande insatser när det gäller att samla in, registrera, spåra och förstöra olagliga handeldvapen och lätta vapen och ammunition till dessa, i enlighet med deras mandat och, när detta är möjligt, i samarbete med FN:s expertgrupper med ansvar för övervakning av FN:s vapenembargo, genom att stödja kapacitetsuppbyggnad för lokal säkerhet och brottsbekämpande organ för spårning och utredning, i kombination med främjande av Interpols iArms-databas och andra relevanta databaser samt genom att stödja initiativ såsom iTrace-systemet från Conflict Armament Research.
4. Beträffande beaktandet av internationellt samarbete och stöd ställer sig EU bakom införandet av följande inslag i slutdokumentet från översynskonferensen:
- i. Att man stöder genomförandet av handlingsprogrammet genom samarbete och stöd till kontrollverksamhet rörande handeldvapen och lätta vapen.
 - ii. Att man bedömer effekterna av det samarbete och stöd som tillhandahålls för handlingsprogrammets genomförande och lägger fram resultatet av denna bedömning vid ett av de möten som staterna håller vartannat år inom ramen för handlingsprogrammets process för perioden mellan sammanträdena.
 - iii. Att man ökar stödinsatsernas effektivitet och hållbarhet genom förbättrad samordning i samarbetet med relevanta regionala organisationer, givare och genomförandeorgan med full äganderätt och som, om möjligt, styrs av nationella handlingsplaner i mottagarstaterna.
 - iv. Stöd till FN:s fond till stöd för samarbetet för reglering av vapenhandeln.

- v. Att man ökar insynen när det gäller samarbete och stöd på området kontroll av handeldvapen och lätta vapen genom att nå enighet bland givare om ett globalt register, där stöd till kontroll av handeldvapen och lätta vapen registreras.
-